

Prosjekt for utbedring av graveskader i Erland Kiøsteruds Alle, Krokstadelva

29-12-2009

Beskrivelse:

Den 7.7.2009 ble røttene til 5 store bjørketrær gravet i stykker. Vedlagte fotos viser saken.

Opplysninger om fornærmede:

Kåre Sørлие, Erland Kiøsteruds Alle 1, 3055 Krokstadelva.

Telefon 90964769

Epost post@tuntre.info

Spesielle forhold:

Trærne står i eiendomsgrensen med Nedre Eiker Kommune som eier på ene side og Kåre Sørлие som eier på andre side. Men det er Kåre Sørлие som er mest påvirket av saken. Hvorvidt kommunen er interessert i å anmelde forholdet eller ikke kan bli avgjort seinere. Men dette kompliserer saken.

Opplysninger om skadevolder:

EB Kontakt AS

Besøksadresse: Ing. Rybergsgt 99, 3007 DRAMMEN

Postadresse: Pb 3628, 3007 DRAMMEN

Telefon: 31 01 30 00

Dette firmaet har prosjektert og bestilt jobben.

De bruker en maskinentreprenør som utfører selve gravejobben.

Opplysninger om gjerningssted og tidspunkt:

Erland Kiøsteruds Alle er en ca 100 år gammel alle.

På formiddagen den 07.07.2009 ble røttene til 5 store bjørketrær gravet i stykker med gravemaskin. Arbeidet skjedde ved graving av grøft for nedlegging av fiberoptiske kabler. For å lette gravearbeidet, og for å spare kostnader ble grøfta prosjektert helt inntil stammene på 5 stk store bjørketrær. Kabeleier slapp på den måten å grave i stedets asfalt.

Disse trærne er spesielle ved at de rager over alle andre trær i området og veier flere tonn hver seg. Disse trærne er den største faktoren som former miljøet i området, De er ca 100 år gamle og uerstattelige. De er også i god form og skulle greit kunne stå i 100 år til.

Det er delte meninger om hvor gammel bjørk kan bli, men leksika som er referert til her sier at treet er utvokst etter ca 80 år og totalt kan nå en alder av ca 300 år.

(© *Naturhistoriska riksmuseet* 1996

<http://linnaeus.nrm.se/flora/di/betula/betul/betupen.html>

Senaste oppdatering: 14 oktober 1999)

Det er derfor en stor skade å ødelegge de på dette tidspunktet når de har stått her så lenge, og kunne fortsette så mye lenger, til glede for fremtidige generasjoner.

Sikkerhetsrisiko:

a: De avrevne røtter er nå mottagelige for råtesopper som på sikt vil kunne ødelegge treet under bakken. Men det vil eventuelt ta mange år.

b: Trærne har fått svekket stabiliteten sin betraktelig ved at røttenes festing til bakken er ødelagt på ene side. Røttene er uskadde på 3 andre sider. Det er vanskelig å beregne nøyaktig hvor mye som er svekket, men det er betydelig, og kanskje ca 80% på den ene siden .

Det vil si at de nå kan blåse overende og at de vil velte mot motsatt side av de ødelagte røtter, altså mot vest.

Dette kan medføre store materielle skader, men enda større personskader. Ingen som blir truffet av et slikt tre kan forvente å overleve.

Miljøkriminalitet:

Disse trærne er spesielle ved at de rager over alle andre trær i området, har en fasade på ca 1000 m², og er ca 100 år gamle. De er i god form og skulle greit kunne stå i 100 år til, og glede mange fremtidige generasjoner.

På grunn av deres størrelse er trærnes betydning for miljøet spesielt stor. De forandrer sitt uttrykk fra morgen til kveld, og fra årstid til årstid former de lys og skygge. Deres betydning øker for hvert år de eksisterer. Det å kunne stå så lenge i et beferdet område er verdifullt, og har sammenheng med den gunstige plasseringen. De er den største faktoren som former miljøet i området, og det finnes ikke lenger noen fullverdig erstatning om de skulle bli borte.

De har en historisk verdi ved at de tilhører en alle` som ble opparbeidet i forbindelse med etablering av Krokstad Cellulose fabrikk. Men egentlig har alle alleer bestående av store gamle trær en historisk verdi.

Gravearbeidet har satt deres eksistens i fare.

Tiltak som må utføres :

- 1** Montere skråstøtter som forhindrer trærne i å begynne ett velt.
- 2a** Bytte ut skadelige masser i grøfta med rotvennlige masser.
- 2b** Vanningsanlegg.
- 3** Hindre mer kabelgraving i trærnes rotsoner.
- 4** Dekke kostnader til tilstandsanalyse av trærne i 20 år fremover.

5 I tilfelle fremtidig tilstandanalyse viser at trærne må hugges.

1 Skråstøtter:

Skråstøtter over bakken hindrer trærne i å begynne å falle. Jeg har på eget initiativ montert støtter på 2 av trærne. Det ble gjort ca 2 måneder etter ødeleggelsen, for å sikre trærne mot å blåse overende av høststormer. Disse 2 trærne var ute av ballanse. De andre 3 trærne vil antagelig klare seg uten.

I 2 mnd sto trærne uten sikring, til stor fare for å velte.

Dette bekreftet Erik Solfjell, spesialist på området og leder i Norsk Trepleie Forening, etter å ha sett foto av graveskadene.

Og for å nevne det: Jeg er utdannet byggmester og skråstøtter er mitt fag.

Det er satt opp 2 midlertidige støtter. Nye støtter i galvanisert stål vil se penere ut. Kostnad for alt. Rund sum 125.000 inkl mva

2a Bytte ut skadelige masser i grøfta med rotvennlige masser:

Jordmassene i grøfta er fulle av avrevne rotbiter etter gravemaskinen. I tillegg ble noe av eksisterende masser fjernet, og det ble lagt småstein over kablene. (Det er vanlig praksis for slike grøfter.)

Steinen drenerer grunnen, fjerner livsviktig fuktighet og hindrer nye røtter å vokse. Dette er fiendtlige masser for treets rotsystem. Røttene trenger både fuktighet og voksemiljø.

Grøften full av avrevne rotbiter. Disse rotbiter vil brytes ned av råtesopper. Råtesopper som vil angripe de friske røttene. Med andre ord: Infiserte masser, og det motsatte av den ønskelige hygiene. I denne forbindelse må også opptrevlede rotfiber og røtter reinskjæres så godt det lar seg gjøre. Arbeidet må gjøres med forsiktighet.

Dette gartnerarbeide arbeidet ønskes utført av eksternt firma da skadevolder må betraktes som uskikket til denne jobben.

Og i denne forbindelse må eventuelle skader som kan oppstå på nedgravde fiberoptiske kabler under reparasjonsarbeidene være anmeldte firma sitt ansvar.

2b Vanningsanlegg:

Det er ønskelig å legge ned ett underjordisk vanningsanlegg av stive rør som ikke blir flatklemt av trykk fra jordmasser. Det vil bli en veldig effektiv måte å vanne på, og lite vann vil gå til spille. Vann er veldig viktig for disse trærne, og særlig om det kommer noen tørkesomme. Dette vil stimulere trærne til å danne nye røtter. Og er spesielt viktig de første sommrene. Vannet kan taes fra min eiendom. Men skadegjører betaler vannavgiften i 15 år fremover.

Kostnaden for punkt 2 er ukjent:
Rund sum 400.000 kr inkl mva.

3 Hindre mer kabelgraving i trærnes rotsoner:

Dette opprettes en fredningssone for videre kabelgraving som går parallelt med trærne og i en avstand på 2 meter fra stammene. I dette tilfellet er det midt i asfalten.

Dette siste er egentlig en sak for kommunens byggesaksavdeling, men jeg ønsker en vurdering av retten. Her er det en svikt i systemet.

4 Dekke kostnader til tilstandanalyse av trærne i 25 år fremover.

Det er nødvendig å sjekke trærne regelmessig fremover, for å se om de utvikler rotråte og kan velte. Det vil også være interessant å finne ut om de setter nye røtter. Det gjøres 4 sjekker med 5 års mellomrom.

Kr 10.000 x4 = Kr 40000

5 I tilfelle fremtidig tilstandanalyse viser at trærne må hugges.

Hvis trærne må hugges om noen år, grunnet graveskadene og rotråte, eller andre svekkelser som følge av skadde røtter. Skal skadegjørere være forpliktet til å replante med så store trær som det er mulig å fremskaffe.

Kostnad: Umulig forutberegne. Man betaler når regningen kommer.

Total kostnad ca kr 565.000 , eller betale regningene om de blir større, eller mindre.